

PROGRAM WYCHOWAWCZY
ZESPOŁU SZKÓŁ NR 3 W WAŁCZU:

„W DRODZE KU DOROSŁOŚCI”

NA LATA:

2009/2010

2010/2011

2011/2012

SPIIS TREŚCI:

- I. WPROWADZENIE**
- II. MODEL ABSOLWENTA**
- III. SZCZEGÓŁOWE CELE WYCHOWANIA I SPOSOBY ICH REALIZACJI**
- IV. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ NA ROK SZKOLNY - NA PAPIEROWYCH ZAŁĄCZNIKACH**
- V. WOLONTARIAT SZKOŁY**
- VI. ZSADY WSPÓŁPRACY WYCHOWAWCZEJ Z RODZICAMI**
- VII. ZASADY WSPÓŁPRACY WYCHOWAWCZEJ Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM**
- VIII. TREŚCI WYCHOWAWCZE ZAWARTE W STATUCIE SZKOŁY**
- IX. TREŚCI WYCHOWAWCZE ZAWARTE W POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTACH SZKOLNYCH**
- X. POWINNOŚCI WYCHOWAWCY KLASOWEGO**
- XI. OSOBY I INSTYTUCJE WSPÓŁPRACUJĄCE W REALIZACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO ZS NR 3 W WAŁCZU**
- XII. EWALUACJA PROGRAMU**
- XIII. LITERATURA**
- XIV. ZAŁĄCZNIKI - PROGRAMY UZUPEŁNIAJĄCE**

I. WPROWADZENIE

MEN zobowiązało wszystkie rady pedagogiczne do opracowania szkolnego programu wychowawczego, a to dlatego, że „(...) kandydat, który wybiera szkołę, rodzic zapisujący dziecko do szkoły musi wiedzieć, na jaki program wychowawczy może liczyć”*. W świetle tego imperatywu program wychowawczy szkoły powinien uwzględniać w szczególności:

- „powinności wychowawcze, będące wymiarem pracy edukacyjnej każdego nauczyciela, określone w ramach zadań ogólnych szkoły;
- treści wychowawcze właściwe dla poszczególnych zajęć edukacyjnych,
- powinności wychowawców klasowych,
- wychowawcze treści zawarte w statucie szkoły oraz w regulaminie szkolnym,
- harmonogram działań doraźnych i okolicznościowych (teatr szkolny, inscenizacje);
- istniejące lub tworzone zwyczaje i obyczaje szkolne;
- zasady współpracy wychowawczej z rodzicami;
- zasady współpracy wychowawczej z samorządem terytorialnym;
- tematyczne, okresowe programy wychowawcze (krajowe, regionalne, lokalne i szkolne);
- zasady funkcjonowania i zadania samorządu uczniowskiego.”

*(Ministerstwo Edukacji Narodowej o wychowaniu w szkole, Biblioteczka Reformy, 13, Warszawa 1999, s. 12 [patrz wyżej] i s. 44).

W związku z powyższymi wytycznymi został opracowany program wychowawczy Zespołu Szkół nr 3 w Wałczu. Wyżej wymienione czynniki są uwzględnione w szczegółowym opisie programu.

Program wychowawczy Zespołu Szkół nr 3 w Wałczu na trzy lata nauki szkolnej: 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012 nosi tytuł: „W drodze ku dorosłości”.

Zawiera pięć głównych działów, których treści programowe są systematycznie realizowane w celu wzbogacenia procesu wychowania w szkole. Są to:

- 1. Kim jestem?**
- 2. Ja i moja rodzina.**
- 3. Ja i moje zdrowie.**
- 4. Ja i moja miejscowość, ja i moja ojczyzna, ja i Europa, ja i świat.**
- 5. Ja i moja szkoła.**

Program ten jest powiązany tematycznie ze statutem szkoły, programem profilaktycznym szkoły, szkolnym programem promocji zdrowia, zadaniami Samorządu Uczniowskiego.

W wyżej wymienionych latach nauki w szkole będą realizowane poszczególne treści programowe z pięciu działów, których celem jest przygotowanie młodego człowieka do umiejętnego radzenia sobie w dalszym życiu w różnych jego obszarach. Poniżej umieszczony jest tytuł każdego działu, główne cele do realizacji w ramach tego obszaru oraz sposób realizacji (rodzaj lekcji, zajęć).

II. MODEL ABSOLWENTA

Celem niemal każdej szkoły jest uzyskanie jak najlepszych wyników w sferach: edukacyjnej i wychowawczej. Do tego ideału dąży również Zespół Szkół nr 3 w Wałczu. Fundamentem tworzenia programu wychowawczego szkoły jest model absolwenta. Aby stworzyć taki model należy zadać sobie pytanie: czego chcemy nauczyć młodego człowieka, jakiego człowieka pragniemy wychować? W celu znalezienia odpowiedzi należy uwzględnić zmiany gospodarcze, aktualne zjawiska społeczne, potrzeby i oczekiwania środowiska lokalnego, ale nie tylko – należy także wziąć pod uwagę wartości ponadczasowe, uniwersalne oraz tendencje przyszłościowe.

Dlatego tak ważne jest uświadomienie sobie, że „celem wychowania nie jest więc urabianie wychowanka według jakiegoś konkretnego narzuconego wszystkim wzoru, ale pomoc w tym, by stawał się coraz lepszym człowiekiem. Człowieka można pojmować jedynie dynamicznie, gdyż stale zmienia się, jest w [drodze]. Dlatego celem wychowania jest wspieranie wychowanka w tym, by stawał się coraz bardziej dojrzały, coraz bardziej twórczy, coraz bardziej życzliwy, czyli coraz lepszy.” (Maria Braun – Gałkowska)

Pomocą w konstruowaniu programu wychowawczego, a jednocześnie drogowskazem wytyczającym główny cel i pozwalającym sprecyzować cele szczegółowe, jest model absolwenta, ściśle związany ze szkołą, jej celami dydaktyczno- wychowawczymi i tradycjami.

Absolwent Zespołu Szkół nr 3 w Wałczu powinien być człowiekiem:

- ✓ świadomym zachodzących w nim procesów psychicznych;
- ✓ oceniającym adekwatnie swoje możliwości;

- ✓ znającym swoje zalety i wady;
- ✓ wrażliwym na cudzą krzywdę, zło i niesprawiedliwość;
- ✓ umiejącym określić własne uczucia;
- ✓ mającym świadomość dalszego kształcenia się;
- ✓ radzącym sobie z ekonomiczną sferą życia;
- ✓ szanującym wartości rodzinne;
- ✓ mającym świadomość odpowiedzialności rodzicielskiej;
- ✓ wrażliwym na potrzeby innych członków rodziny, starszych osób;
- ✓ dbającym o swoje zdrowie - prowadzącym racjonalny tryb życia, bez nałogów;
- ✓ umiejącym sobie radzić w sytuacjach stresowych;
- ✓ bezpiecznie poruszającym się na drogach;
- ✓ świadomym dróg zakażenia się HIV i innych chorób,
- ✓ znającym swoje okolice i swobodnie się tam poruszającym;
- ✓ świadomym współpracy Wspólnoty Europejskiej;
- ✓ żywiącym patriotyczne uczucia do ojczyzny;
- ✓ z szacunkiem odnoszącym się do tradycji;
- ✓ odpowiedzialnym za stan naszego środowiska, dbającym o nie;
- ✓ świadomym swoich praw i obowiązków;
- ✓ aktywnym i twórczym;
- ✓ ambitnym;
- ✓ wzorującym się na autorytetach.

III SZCZEGÓŁOWE CELE WYCHOWANIA I SPOSOBY ICH REALIZACJI

1. Kim jestem?

➤ uświadamianie potrzeby poznania siebie:

- a) rozmowy na lekcjach wychowawczych i przedmiotowych;
- b) dyskusje na lekcjach z wychowania do życia w rodzinie, podstaw przedsiębiorczości, religii;

➤ rozwijanie samoświadomości i realnej samooceny:

- a) umożliwienie uczniom badania własnych umiejętności przez zastosowanie gotowych testów, a także testów przygotowanych przez nauczycieli według zasad pomiaru dydaktycznego, recenzje prac itp.;
- b) dyskusje na lekcjach wychowawczych;
- c) ćwiczenia na lekcjach z wychowania do życia w rodzinie, podstaw przedsiębiorczości, religii;

➤ kształtowanie wrażliwości uczuciowej i pozytywnych wartości:

- a) działalność Szkolnego Klubu Wolontariusza i Szkolnej Grupy Amnesty International;
- b) dyskusje po obejrzeniu wybranych reportaży, filmów dokumentalnych czy przeczytaniu wstrząsającego artykułu prasowego (lekcje wychowawcze, przedmiotów humanistycznych – przede wszystkim na języku polskim);
- c) lekcje wychowania do życia w rodzinie;
- d) lekcje religii;
- e) włączenie się uczniów do akcji – „Góra grosza”;
- f) udział uczniów w Ogólnopolskim konkursie (VI edycja) „Pomóż ocalić życie bezbronnemu”;
- g) udział uczniów w wystawie prac plastycznych w WCK – „Podaruj światu dobrego anioła”;

➤ **ćwiczenie umiejętności oceny własnych zachowań i propagowanie właściwych postaw:**

- a) dyskusje w grupie na lekcjach wychowawczych i przedmiotowych;
- b) indywidualne rozmowy wychowawców i nauczycieli z uczniami;
- c) prowadzenie mediacji w sytuacjach konfliktowych;
- d) lekcje na temat agresji, tolerancji, asertywności i zachowań ryzykownych – wychowawcy klas, pedagog szkolny, pozostali nauczyciele;
- e) udział w IV edycji programu społecznego „Szkoła bez przemocy”;
- f) opracowanie procedury postępowania w przypadku uczniów opuszczających godziny lekcyjne bez usprawiedliwienia;

➤ **zachęcanie do planowania drogi samokształcenia i kariery zawodowej:**

- a) lekcje wychowawcze na temat technik uczenia się i zapamiętywania;
- b) testy pomiaru dydaktycznego – nauczyciele przedmiotów;
- c) udział maturzystów w zajęciach z psychologiem na temat autoprezentacji;
- d) udział uczniów w zajęciach z pedagogiem szkolnym na temat „Nowe zawody i kierunki studiów”;
- e) „Dzień Przedsiębiorczości” – bezpłatne jednodniowe praktyki w instytucjach i firmach prywatnych;

➤ **rozwijanie zainteresowań:**

- a) przygotowanie uczniów do konkursu dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych – „Młodzi przedsiębiorcy - zakładamy firmę”;
- b) przygotowanie uczniów do Olimpiady Przedsiębiorczości;
- c) przygotowanie młodzieży do Turnieju Wiedzy i Umiejętności Handlowo-Menedżerskich;
- d) przygotowanie uczniów do Ogólnopolskiego Konkursu z Zakresu Rachunkowości – VIII edycja;
- e) przygotowanie uczniów do Konkursu Wiedzy o Finansach i Rachunkowości – II edycja;
- f) przygotowanie uczniów do II Konkursu Wiedzy Ekonomicznej;
- g) przygotowanie uczniów do Wojewódzkiego Konkursu Ortograficznego;

- h) przygotowanie uczniów do konkursu ortograficznego „Jak to napisać?” - etap szkolny i etapu rejonowy;
- i) przygotowanie uczniów do konkursu literackiego im. Astrid Lindgren;
- j) przygotowanie uczniów do konkursu literackiego „Holokaust. Ocalić od zapomnienia”;
- k) przygotowanie uczniów do Ogólnopolskiego Konkursu organizowanego przez MEN – OTWARTA SZKOŁA;
- l) przygotowanie uczniów do Ogólnopolskiego Konkursu Literackiego „Bunt w Sobiborze”;
- m) przygotowanie uczniów do konkursu „Dorzuć swoje! Atlas zabytków militarnych”;
- n) przygotowanie uczniów do konkursu matematycznego „Kangur”;
- o) przygotowanie uczniów do konkursu matematycznego „Euklides”;
- p) przygotowania do konkursu recytatorskiego „Spotkanie z literaturą świata”;
- q) przygotowanie uczniów do konkursu pt. „Czy znasz dzieje Ziemi Wałeckiej?”;
- r) przygotowanie uczniów do II Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Psychologicznej;
- s) przygotowanie uczniów do konkursu plastycznego „Spacer po Wałczu”;
- t) przygotowanie uczniów do II okręgowego etapu Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym”;
- u) przygotowanie uczniów do Olimpiady Historycznej;
- v) przygotowanie uczniów do Olimpiady „Wiedza o Unii Europejskiej”;
- w) przygotowanie uczniów do XXV Olimpiady Wiedzy Ekologicznej – etap szkolny;
- x) przygotowanie uczniów do konkursu – Szkoła Liderem Środowiska Przyrodniczego „Mamy rady na odpady”;
- y) przygotowanie uczniów do II Wojewódzkiego Konkursu Plastycznego pt. „Mamy rady na odpady”;
- z) przygotowanie uczniów do konkursu ekologicznego „Eko-zwierzak”;
- aa) przygotowanie uczniów do II Konkursu Języka i Kultury Krajów Anglojęzycznych – PWSZ w Wałczu;
- bb) przygotowanie uczniów do II Konkursu Języka i Kultury Krajów Niemieckojęzycznych - PWSZ w Wałczu;
- cc) przygotowanie uczniów do II Bałtyckiego Konkursu Języka Niemieckiego – etap szkolny i wojewódzki;
- dd) przygotowanie uczniów do Konkursu Języka Angielskiego – Oxford;

- ee) przygotowanie uczniów do Konkursu Wiedzy Języka Niemieckiego – Oxford Plus;
- ff) przygotowanie uczniów do Konkursu Wiedzy o Międzynarodowym Prawie Humanitarnym;
- gg) przygotowanie uczniów do Rejonowych Mistrzostw Pierwszej Pomocy PCK;
- hh) przygotowanie uczniów do „I Konkursu Informatycznego”;
- ii) organizacja konkursu plastycznego pt. „ZS nr 3 oczami gimnazjalisty”;
- jj) przeprowadzenie zawodów sportowych – mistrzostwa szkoły w piłce nożnej o Puchar Dyrektora, Licealiada;
- kk) organizacja i udział reprezentacji w Wojewódzkim Turnieju Tenisa Stołowego w Wałczu;
- ll) udział uczniów w Wojewódzkich Zawodach Pływackich OHP w Kołobrzegu;
- mm) udział uczniów w Wojewódzkich Mistrzostwach Halowej Piłki Nożnej OHP w Szczecinie;
- nn) udział uczniów w I Wojewódzkim Konkursie Fizyki Doświadczalnej;
- oo) prowadzenie zajęć sportowych – Koło sportowe, SKS;
- pp) prowadzenie Szkolnego Koła Historii Wojskowości;
- qq) prowadzenie Koła Fotograficznego „CHWILA”;
- rr) prowadzenie Szkolnego Koła Strzeleckiego;
- ss) prowadzenie Koła Mechatronicznego;
- tt) prowadzenie szkolnego koła „ROBO-T-RONIK”;
- uu) prowadzenie Koła Młodego Psychologa;
- vv) zajęcia wyrównawcze z chemii;
- ww) zajęcia wyrównawcze z języka angielskiego;
- xx) zajęcia wyrównawcze z fizyki;
- yy) zajęcia wyrównawcze z matematyki;
- zz) zajęcia wyrównawcze z geografii;
- aaa) zajęcia dla maturzystów z chemii;
- bbb) zajęcia dla maturzystów z języka polskiego;
- ccc) zajęcia dla maturzystów z języka angielskiego;
- ddd) zajęcia dla maturzystów z języka niemieckiego;
- eee) zajęcia dla maturzystów z geografii;
- fff) zajęcia dla maturzystów z matematyki;
- ggg) dodatkowe zajęcia z podstaw przedsiębiorczości;

- hhh) organizacja Dnia Przedsiębiorczości;
- iii) warsztaty wokally - teatralne;
- jjj) prowadzenie zespołu muzyczno-wokalnego;
- kkk) prowadzenie edukacji multimedialnej i informatycznej,
- lll) przygotowanie grup na Mistrzostwa Lekkoatletyczne OHP w Szczecinie, Halowy Turniej Piłki Nożnej w Szczecinie;
- mmm) propagowanie czytelnictwa poprzez uczestnictwo społeczności szkolnej w akcji Bookcrossingowej;
- nnn) udział w warsztatach „AKADEMIA LETNIA” FUNDACJA CENTRUM SOLIDARNOŚCI;

➤ **pogłębianie lokalnej tożsamości:**

- a) przybliżenie środowiska lokalnego poprzez prezentację najciekawszych informacji o swojej miejscowości – cykl lekcji przygotowanych przez uczniów i nauczycieli;
- b) udział uczniów w apelach szkolnych poświęconych wyzwoleniu Wałcza;
- c) udział uczniów w lokalnych uroczystościach i akcjach;

➤ **kształtowanie tożsamości narodowej:**

- a) utrwalenie najistotniejszych wartości narodowych (dzieł sztuki i literatury, zabytków, pieśni patriotycznych) nauczyciele historii, języka polskiego i innych;
- b) udział uczniów w apelach i uroczystościach związanych z obchodami świąt narodowych;

2. Ja i moja rodzina.

➤ **wzbudzanie refleksji nad rolą rodziny w życiu każdego człowieka:**

- a) realizacja programu wychowania do życia w rodzinie, lekcji katechezy;
- b) dyskusje na lekcjach wychowawczych oraz w trakcie realizacji przedmiotów humanistycznych;
- c) rozmowy wychowawców klasowych z rodzicami (indywidualne lub grupowe po zebraniach);
- d) prowadzenie mediacji pomiędzy uczniem a jego rodzicami;
- e) pedagogizacja rodziców;

➤ **zapoznajowanie z rolami rodzicielskimi i odpowiedzialnością rodzicielską:**

- a) rozmowy i dyskusje klasowe na lekcjach wychowawczych;
- b) dyskusje na przedmiotach humanistycznych;
- c) realizacja programu wychowania do życia w rodzinie;
- d) lekcje katechezy;

➤ **zachęcanie do współtworzenia dobrego klimatu w rodzinie:**

- a) lekcje katechezy;
- b) lekcje wychowawcze;
- c) realizacja programu wychowania do życia w rodzinie;
- d) pedagogizacja rodziców;

➤ **kształtowanie wrażliwości na potrzeby innych członków rodziny:**

- a) rozmowy i dyskusje klasowe na lekcjach wychowawczych;
- b) realizacja programu wychowania do życia w rodzinie;
- c) lekcje katechezy;

➤ **utrwalanie szacunku do osób starszych:**

- a) lekcje wychowawcze;
- b) działania szkolnego wolontariatu;
- c) używanie kulturalnego słownictwa wobec starszych w szkole i poza nią;

➤ **kultywowanie tradycji rodzinnych i regionalnych:**

- a) uczestnictwo w wigilii klasowej;
- b) pogadanki na lekcjach wychowawczych i języka polskiego na temat: „Obrzędy w moim regionie i mojej rodzinie”;

3. Ja i moje zdrowie.

➤ **ograniczenie używania substancji psychoaktywnych poprzez uświadamianie uczniom ich szkodliwości:**

- a) prowadzenie pogadarek z wykorzystaniem filmów edukacyjnych na temat skutków zażywania narkotyków i dyskusje na lekcjach wychowawczych;
- b) współpraca z policjantami, organizowanie spotkań z ich udziałem dla młodzieży;
- c) uczestnictwo uczniów w obchodach Wałęckich Dni Zapobiegania Narkomanii;
- d) organizacja spektakli profilaktycznych;
- e) przygotowanie gazetek ściennych o tej tematyce;

➤ **ograniczenie picia alkoholu i palenia papierosów poprzez uświadamianie uczniom ich szkodliwości:**

- a) lekcje wychowawcze i lekcje przedmiotowe;
- b) rozmowy z pielęgniarką szkolną;
- c) pogadanki z pedagogiem szkolnym;
- d) apele tematyczne i porządkowe;
- e) gazetki ścienne;

➤ **uświadamianie konieczności dbałości o zdrowie psychiczne, radzenia sobie z emocjami:**

- a) lekcje wychowawcze i przedmiotowe, wychowania do życia w rodzinie;
- b) prowadzenie pogadarek na temat stresu - „Stres pod kontrolą”;
- c) gazetki ścienne dotyczące depresji;
- d) zajęcia na temat „Agresji i przemocy”, „Trening kontroli złości”;
- e) indywidualne rozmowy z uczniami;
- f) udział w programie „Szkoła bez przemocy”;

➤ **zapobieganie wadom postawy, zwiększenie aktywności fizycznej wśród uczniów:**

- a) działania higienistki szkolnej;
- b) badania okresowe;

- c) dostosowanie krzeseł i ławek szkolnych do wzrostu uczniów;
- d) systematyczne uczestnictwo uczniów w zajęciach wychowania fizycznego;
- e) organizacja Dni Sportu Szkolnego;
- f) udział uczniów w XIV Festiwalu Młodzieży Euroregion Pomerania w Koszalinie (piłka siatkowa, tenis stołowy);
- g) organizacja Powiatowych Sztafetowych Biegów Przełajowych;
- h) udział uczniów w zawodach piłki ręcznej chłopców w ramach „Licealiady”;
- i) udział uczniów w zawodach tenisa stołowego chłopców w ramach „Licealiady”;
- j) organizacja Mistrzostw Szkoły w tenisie stołowym chłopców o Puchar Dyrektora Szkoły;
- k) organizacja III Mistrzostwa Szkoły w Trójboju siłowym;
- l) organizacja gier i zabaw na lodzie „Podsumowanie ferii”;
- m) udział chłopców w zawodach w minihokeju – półfinał wojewódzki;
- n) organizacja turnieju piłki nożnej dziewcząt w ramach „Licealiady”;
- o) organizacja biegów przełajowych w ramach „Licealiady”;
- p) zajęcia SKS na siłowni ;
- q) udział uczniów w turnieju piłki koszykowej chłopców w ramach „Licealiady”;
- r) uczestnictwo uczniów w dodatkowych zajęciach piłki koszykowej w ramach projektu norweskiego;
- s) uczestnictwo uczniów w dodatkowych zajęciach piłki siatkowej w ramach projektu norweskiego;
- t) udział uczniów w III Halowym Turnieju piłki nożnej klas maturalnych w PWSZ;
- u) prezentowanie szkoły w powiatowych rozgrywkach w piłce koszykowej dziewcząt;
- v) zajęcia pozalekcyjne z piłki siatkowej chłopców;
- w) udział uczniów w mistrzostwach Wałcza szkół ponadgimnazjalnych w konkurencjach gier zespołowych, biegów przełajowych i lekkoatletyki;
- x) organizacja Rajdu Rowerowego Szlakiem Wału Pomorskiego;

➤ **zmniejszenie częstości wypadków:**

- a) udział uczniów w kursach prawa jazdy;
- b) lekcje podstawy ruchu drogowego;
- c) pogadanki z wykorzystaniem filmu w ramach programu „Chrońmy przed oparzeniami”;

- d) szkolenia dla uczniów pt. „Pierwsza pomoc” – masaż serca i sztuczne oddychanie;
- e) akcja „Bezpieczne ferie” i „Bezpieczne wakacje”;

➤ **zwiększanie skuteczności zapobiegania chorobie AIDS:**

- a) obchody 1 grudnia – Światowego Dnia Walki z AIDS – udział uczniów w spotkaniu w WCK z przedstawicielami SANEPIDU;
- b) gazetki ściennie na temat obchodów Światowego Dnia Zapobiegania AIDS;
- c) pogadanki na lekcjach wychowawczych;
- d) lekcje wychowania do życia w rodzinie;
- e) udział uczniów w konkursach plastycznych organizowanych przez Stowarzyszenie KARAN;

➤ **zwiększenie świadomości swojej płodności i wynikających z niej konsekwencji:**

- a) pogadanki na lekcjach wychowawczych;
- b) lekcje wychowania do życia w rodzinie;
- c) rozmowy z pielęgniarką szkolną;
- d) spotkania z ginekologiem;

➤ **zwiększanie skuteczności zapobiegania nowotworom piersi – program „RÓŻOWEJ WSTAŻECZKI”:**

- a) prelekcje dla uczniów dotyczące profilaktyki raka piersi przeprowadzone przez osoby ze Stowarzyszenia AMAZONKI;
- b) udział uczniów w marszu – „Marszu Życia, Marszu Nadziei”;
- c) gazetki ściennie na temat samobadania i kontroli piersi;

➤ **zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu:**

- a) realizacja programu Wybierz Życie – Pierwszy Krok;
- b) pogadanki uczennic z zaproszonym lekarzem;
- c) obchody Światowego Dnia Zdrowia – prelekcja doktora Jerzego Batora;

➤ **zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka prostaty:**

- a) realizacja III edycji ogólnopolskiego programu dla młodzieży „Mam Haka na Raka”;
  - b) pogadanki z uczniami;
- **propagowanie wiedzy na temat honorowego krwiodawstwa:**
- a) organizacja konkursu wiedzy o honorowym krwiodawstwie;
  - b) udział uczniów w prelekcjach na temat honorowego krwiodawstwa;
  - c) udział uczniów w uroczystościach związanych z obchodami Tygodnia Honorowego Krwiodawstwa w WCK;
- **poprawa sposobu żywienia ludności i jakości zdrowej żywności:**
- a) zdrowe żywienie – zachęcanie do jedzenia warzyw i owoców – apele;
  - b) gazetki ściennie na temat zdrowej żywności;
  - c) lekcje biologii;
  - d) lekcje towaroznawstwa;
  - e) lekcje wychowania do życia w rodzinie;
  - f) rozmowy z pielęgniarką szkolną;
- **uświadamianie potrzeby dbania o higienę osobistą i właściwy strój:**
- a) lekcje wychowawcze i przedmiotowe;
  - b) rozmowy higienistki szkolnej;
  - c) lekcje wychowania do życia w rodzinie;
  - d) indywidualne rozmowy;

4. Ja i moja miejscowość, ja i moja ojczyzna, ja i Europa, ja i świat.

- **przywiązanie do środowiska lokalnego i dziedzictwa kulturowego:**
- a) wyjścia do Muzeum Ziemi Wałeckiej;
  - b) udział w imprezach organizowanych przez instytucje wałeckie np. TSR;
  - c) organizacja wycieczek pieszych na terenie Wałcza oraz autokarowych na terenie powiatu;
  - d) udział w konkursie na temat Wałcza i Ziemi Wałeckiej;
  - e) wyszukiwanie i przeglądanie ciekawych stron o Wałczu i okolicach;

- f) sprzątanie terenów zamieszkania w ramach akcji „Sprzątanie świata”;
- g) dbałość o wygląd szkoły, terenów przyległych i boiska szkolnego;
- h) udział w całorocznym programie Centrum Edukacji Obywatelskiej „Ślady przeszłości. Uczniowie adoptują zabytki”. Stworzenie programu „Die Pommernstellung. Fortyfikacje Wału Pomorskiego i inne zabytki militarne w Wałczu;
- i) udział w regionalnych imprezach militarnych (święto 12 Bazy Lotniczej w Mirosławcu, inscenizacja historyczna „Obrazy z ostatnich dni wojny”);

➤ **poznawanie zabytków i tradycji miast polskich:**

- a) wycieczka do Kórnika i Poznania;
- b) wycieczka do Oświęcimia i Częstochowy;

➤ **utrwalanie uczuć patriotycznych:**

- a) wyjścia na cmentarz wojenny;
- b) złożenie kwiatów przy pomniku Piłsudskiego;
- c) apel z okazji Dnia Odzyskania Niepodległości;
- d) lekcje historii, języka polskiego, przysposobienia obronnego;
- e) przygotowanie gazetki informacyjnej, ściennej z okazji Konstytucji 3 Maja;
- f) uwydatnienie elementów patriotycznych podczas nauczania poszczególnych przedmiotów;
- g) Szkolne Koło Historii Wojskowości:
  - udział w obchodach 10 rocznicy utworzenia Korpusu Wielonarodowego Północno-Wschodniego,
  - udział w uroczystościach patriotycznych na terenie Wałcza z okazji: wybuchu II wojny światowej, Narodowego Święta Niepodległości, wyzwolenia Wałcza, zakończenia II wojny światowej,
  - udział w akademiach szkolnych,
  - przygotowanie wystawy militarnej „Losy żołnierza polskiego w latach 1939-1945”,
  - uroczysta adopcja Cmentarza Żołnierzy Wojska Polskiego i Armii Radzieckiej w ramach programu „Ślady przeszłości...”,
  - obchody Międzynarodowego Dnia Zabytków - wycieczka na cmentarz wojenny, porządkowanie i złożenie kwiatów,
  - udział w konkursie „Dorzuć swoje. Atlas zabytków militarnych”,

- udział uczniów SzKHW w Kole Strzeleckim i organizowanych przez nie konkursach,
- „Objazd naukowy” – wspólna wycieczka Naukowego Koła Historii Wojskowości IH i SM US, szkół patronackich i SzKHW. Historia walk o Wał Pomorski 1945,
- współpraca z 100 Batalionem Łączności, 104 Batalionem Zabezpieczenia, Wydziałem Promocji w Urzędzie Miasta, Muzeum Wału Pomorskiego, Związkiem Sybiraków i Żołnierzy AK,
- prowadzenie kroniki SzKHW,

➤ **rozwijanie świadomości wspólnoty europejskiej:**

- a) edukacja historyczna i europejska;
- b) udział w Olimpiadzie Wiedzy o Unii Europejskiej;
- c) lekcje języków obcych – niemieckiego i angielskiego;
- d) lekcje historii i wiedzy o społeczeństwie;

➤ **kształtowanie odpowiedzialności za stan naszej planety:**

- a) włączenie społeczności szkolnej do akcji „Sprzątania świata”;
- b) rozmowy o tematyce ekologicznej, politycznej;
- c) lekcje biologii oraz geografii z ochroną środowiska;
- d) udział uczniów w konkursach wiedzy ekologicznej;

5. Ja i moja szkoła.

➤ **wzbudzanie świadomości swoich praw i obowiązków:**

- a) rozmowy, dyskusje na lekcjach wychowawczych na temat praw i obowiązków ucznia – analiza szkolnych dokumentów;
- b) reagowanie i przestrzeganie kontraktów z uczniem;
- c) dyżury klasowe i szkolne;
- d) funkcjonowanie w szkole rzecznika praw ucznia;
- e) monitoring frekwencji rodziców na wywiadówkach szkolnych;
- f) dbałość o wspólne mienie, (konsekwencje za niszczenie szkolnego i cudzego mienia);

➤ **podkreślanie roli nauczyciela :**

- a) przygotowanie szkolnego apelu z okazji Dnia Nauczyciela;
- b) przygotowanie szkolnej lub powiatowej uroczystości z okazji KEN;
- c) rozmowy na lekcjach wychowawczych na temat wzajemnych relacji pomiędzy uczniem a nauczycielem, traktowania siebie z szacunkiem;
- d) wypełnianie poleceń nauczyciela zgodnych ze Statutem Szkoły;

➤ **zachęcanie do odnoszenia sukcesów w szkole:**

- a) ocenianie wspierające;
- b) prowadzenie gabloty pt. „Współzawodnictwo”;
- c) rozmowy – motywowanie;
- d) rejestracja osiągnięć uczniów w konkursach;
- e) prowadzenie gabloty pt. „Z życia szkoły”;
- f) prowadzenie gabloty pt. „Losy absolwentów”;
- g) informowanie o najlepszych czytelnikach;
- h) nagrody dla uczniów z najwyższą średnią ocen, frekwencją;
- i) prowadzenie zespołów wyrównawczych;
- j) przygotowanie uczniów do matury – konsultacje przedmiotowe;
- k) monitoring frekwencji uczniów, klas;
- l) pochwały na apelach porządkowych;
- m) udział szkoły w projektach unijnych;

➤ **kultywowanie tradycji szkolnych:**

- a) uroczyste rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego;
- b) Dzień Sportu Szkolnego;
- c) Dzień Kobiet;
- d) konkurs na najlepiej udekorowaną klasę przed klasową Wigilią;
- e) bal na sto dni przed maturą – STUDNIÓWKA;
- f) uroczyste pożegnanie klas maturalnych z zakończeniem roku szkolnego połączone z wręczeniem listów pochwalnych rodzicom, nagród książkowych i dyplomów uczniom;
- g) prowadzenie kroniki szkoły;
- h) fotografowanie ważnych wydarzeń szkolnych;

- i) prowadzenie szkolnej strony internetowej: www.zs3walcz.com;
- j) udział poczty sztandarowej szkoły w uroczystościach;
- k) wigilia szkolna;
- l) jasełka;
- m) święto patrona szkoły – organizacja konkursu historycznego;

➤ **rozwijanie aktywności i twórczości uczniów:**

- a) wybór szkolnego Rzecznika Praw Ucznia;
- b) lekcje podstawy przedsiębiorczości;
- c) działalność Samorządu Uczniowskiego;
- d) reklamowanie szkoły;
- e) reklama i promocja szkoły poprzez współpracę z lokalnymi mediami;
- f) przygotowanie giełdy podręczników szkolnych;
- g) udział uczniów w promocji szkoły;
- h) organizacja pokazów fryzjerskich w Poznaniu;
- i) darmowe strzyżenia w Środowiskowym Domu Samopomocy w Wałczu;
- j) udział uczniów w konkursach przedmiotowych i olimpiadach na szczeblu szkolnym i wyższym;
- k) uczestnictwo w projekcie „Młodzież w działaniu – inicjatywy młodzieżowe”;
- l) praca nad gazetkami ściennymi w pracowniach i na korytarzach szkoły;
- m) udział w imprezach organizowanych przez inne szkoły i starostwo;
- n) udział w przygotowaniach inscenizacji i występów poetycko-muzycznych;
- o) prace artystyczne związane z przygotowywaniem upominków okolicznościowych dla pensjonariuszy wałeckich domów pomocy społecznej i nie tylko;
- p) przygotowanie uczniów do występów wokalnoinstrumentalnych;
- q) prace społeczno-użyteczne na rzecz szkoły i warsztatów szkolnych;

IV. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ NA ROK SZKOLNY 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012.

Harmonogram działań na rok szkolny: 2009/2010, 2010/2011, 2011/2012 będzie w formie załącznika. Każdy nauczyciel szkoły wypełni imienną kartę z następującymi rubrykami: koło zainteresowań (zajęcia pozalekcyjne w różnej formie), konkursy, olimpiady i inne działania na rzecz szkoły w kolejnym roku szkolnym, termin realizacji i uwagi. W ten sposób harmonogram będzie zawierał planowane działania wychowawcze oraz te niezaplanowane uzupełniane przez każdego nauczyciela na bieżąco.

V. WOLONTARIAT SZKOŁY

Ideą wolontariatu jest dobrowolna i bezpłatna działalność ludzi na rzecz innych. Młodzież Zespołu Szkół nr 3 już od kilku lat angażuje się w przedsięwzięcia niosące pomoc potrzebującym osobom.

Szkoła jest miejscem, gdzie uczniowie są poddani nie tylko działaniom edukacyjnym, ale także wychowawczym. Stwarzanie warunków do wyzwiania pozytywnej aktywności pozwala na kształtowanie otwartej i prospołecznej postawy uczniów, staje się inspiracją do podejmowania własnych inicjatyw na rzecz społeczności nie tylko szkolnej, ale także lokalnej. Wolontariat jest dobrem samym w sobie, dlatego doskonale współgra z założeniami programu wychowawczego „W drodze ku dorosłości.”

Szkolny Klub Wolontariusza

Celem **Szkolnego Klubu Wolontariusza** jest stworzenie takiego modelu szkoły, który umożliwi współpracę ze środowiskiem zewnętrznym, a tym samym promuje współpracę pomiędzy placówkami oświatowymi, organizacjami pozarządowymi i środowiskiem lokalnym.

Opiekunem Szkolnego Klubu Wolontariusza jest nauczycielka języka polskiego - pani **Elżbieta Grzech**.

Cele ogólne, zgodne z rekomendacją pani minister - K. Hall:

- kształtowanie w uczniach otwartej i prospołecznej postawy oraz wspieranie aktywności obywatelskiej młodzieży,

- praca na rzecz środowiska lokalnego oraz udział w akcjach ogólnopolskich,
- podniesienie obywatelskiego udziału w życiu społecznym przez promowanie i rozwój idei wolontariatu,
- rozpowszechnianie idei wolontariatu w województwie zachodniopomorskim poprzez propagowanie haseł wolontariatu w szkołach i środowisku lokalnym,
- wdrażanie młodzieży do niesienia bezinteresownej pomocy innym,
- kształtowanie otwartej i aktywnej postawy młodych ludzi,
- uwrażliwianie na potrzeby i problemy innych,
- inspirowanie do samodzielności i kreatywności,
- uczenie tolerancji, szacunku i pokory wobec otaczającego świata - integracja uczniów z różnych klas szkoły (Technikum, Liceum, Zasadnicza Szkoła Zawodowa).

Sposoby realizacji i terminy:

1. Funkcjonowanie od 10 lutego 2009r. Szkolnego Klubu Wolontariusza – cały rok, cel: szeroko pojęta współpraca ze środowiskiem lokalnym, podejmowanie różnorodnych działań i akcji, np. ZAWKA ☺DZIECIOM.
2. Prowadzenie gabloty SKW, - cały rok, cel: zamieszczanie bieżących informacji z działalności SKW.
3. Współpraca ze Stowarzyszeniem Polites w Szczecinie, cały rok, cel: szerzenie idei wolontariatu w województwie zachodniopomorskim i środowisku lokalnym, wymiana doświadczeń, poszerzanie wiedzy merytorycznej z zakresu wolontariatu, szkolenia dla nauczycieli i wolontariuszy.

4. Współpraca ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Wałczu, cały rok, cel: integracja młodzieży z osobami niepełnosprawnymi umysłowo, wsparcie przy organizacji różnorodnych imprez, udział we wspólnych projektach.
5. Współpraca ze Stowarzyszeniem - Centrum Aktywizacji Lokalnej DIALOG w Wałczu, cały rok, cel: pomoc i wsparcie w organizacji zawodów i rozgrywek dla dzieci i młodzieży na szczeblu powiatowym, pogotowie komputerowe.
6. Współpraca z Caritas - Parafia św. Antoniego w Wałczu – cały rok, pomoc i wsparcie przy organizowaniu uroczystości i imprez dla dzieci, udział w zbiórce pieniędzy i produktów spożywczych w marketach m.in. podczas akcji „Pomóż ubogim”.
7. Współpraca ze 107 Szpitalem Wojskowym w Wałczu – cały rok, niesienie pomocy i opieka nad dziećmi leczonymi na Oddziale Dziecięcym (odwiedziny raz w tygodniu).
8. Współpraca ze Stowarzyszeniem WIOSNA z Krakowa w ramach ogólnopolskiej akcji Szlachetna PACZKA, październik – styczeń, cel: pomoc rodzinom najuboższym z terenu naszego powiatu (ankietowanie, tworzenie internetowej bazy danych, pozyskiwanie darczyńców).
9. Współpraca z Fundacją „Dziewczynka z zapałkami” z Łodzi, cały rok, cel: zbiórka pieniędzy na rzecz wyjazdów wypoczynkowych dla dzieci z najuboższych rodzin z terenu całej Polski poprzez pomoc w pakowaniu zakupów klientom w Kauflandzie.

10. Udział w projekcie Stowarzyszenia Polites w Szczecinie „Jestem, więc zmieniam” – cały rok, cel: aktywizacja wolontariuszy i animacja w środowisku lokalnym.

11. Udział w WOŚP – styczeń, cel: zbiórka pieniędzy w akcji Jurka Owsiaaka.

Szkolna Grupa Amnesty International nr 77 przy **Zespole Szkół nr 3 w Wałczu**

Opiekunem Szkolnej Grupy Amnesty International nr 77 przy Zespole Szkół nr 3 w Wałczu jest nauczycielka języka polskiego - pani **Anna Pienkoś**.

1. O ORGANIZACJI

*największa organizacja broniąca praw człowieka,

*podstawa działalności- „Powszechna Deklaracja Praw Człowieka”

* *„Chcemy takiego świata, w którym każda ludzka istota będzie się cieszyć wszystkimi prawami zawartymi w tym dokumencie”.*

2. AMNESTY INTERNATIONAL

WIEDZA:

przekazywanie wiedzy o katalogu praw człowieka i praw dziecka, o międzynarodowych i krajowych dokumentach dotyczących ich ochrony, o metodach dochodzenia swoich praw, a także o przypadkach łamania praw człowieka na całym świecie.

UMIEJĘTNOŚCI:

rozwijanie umiejętności takich jak praca w grupie, rozwiązywanie konfliktów, zbieranie i posługiwanie się informacjami na temat praw człowieka oraz ocenianie skutków własnych działań.

POSTAWY:

kształtowanie postaw tolerancji, empatii, otwartości, szacunku dla niepowtarzalności i odmienności innych osób, współodpowiedzialności za przestrzeganie praw człowieka, postępowania zgodnego z wyznawanymi wartościami i przekonaniami.

3. SZKOLNA GRUPA AI:

- udziału w projektach edukacyjnych,
- wymiany młodzieży,
- daje szansę promocji szkoły.

Członkowie włączają się w światowy ruch obrońców praw człowieka.

DZIAŁANIA SZKOLNEJ GRUPY AI:

- *organizują debaty tematyczne i dyskusje,
- *organizują konkursy literackie, historyczne i plastyczne,
- *organizują koncerty muzyczne,
- *zapraszają na wspólne czytanie poezji,
- *uczestniczą w międzynarodowym maratonie pisania listów,
- *organizują happeningi, pokazy filmów,
- *zbierają podpisy pod petycjami,
- *prowadzą gazetki szkolne i strony internetowe.

4.KAMPANIE AMNESTY INTERNATIONAL, w których Szkolna Grupa AI bierze udział:

- STOP PRZEMOCY WOBEC KOBIET ;
- Safe Schools – bezpieczna szkoła dla dziewczynek z całego świata – w ramach ŚWIATOWEGO DNIA KOBIET ;
- Akcja „Oczyścić DELTĘ NIGRU” – fotoakcja;

- Warsztaty poświęcone organizacji i przeprowadzeniu Międzynarodowego Maratonu Pisania Listów AI w szkole;
- X Międzynarodowy Maraton Pisania Listów Amnesty International;
- Udział SZGAI w akcjach: „Szlachetna Paczka”, „Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy” – wsparcie finansowe;
- Kontynuacja kampanii „Stop przemocy wobec kobiet” – zebranie podpisów do petycji wzywającej władze Sudanu i Czadu do przestrzegania prawa kobiet;
- „Dni Otwarte Szkoły” – prezentacja SZGAI;
- Prawa człowieka w szkole. „SZKOŁA BEZ PRZEMOCY” – warsztaty dla grupy AI oraz społeczności szkolnej;
- Urodziny Amnesty International;
- Spotkania poświęcone tematyce praw człowieka i działalności AI – raz w miesiącu;

5. INNE DZIAŁANIA AMNESTY INTERNATIONAL:

- Udział w konkursie MEN Otwarta Szkoła w dziedzinie „edukacja globalna”;
- Współtworzenie ogólnopolskiego blogu poświęconego Maratonowi Pisania Listów – www.amnesty.org.pl/maraton_blog/ ;
- Zgłoszenie Maratonu do Tygodnia Wolontariatu („Szkoła bez przemocy”);
- Prowadzenie strony internetowej SZGAI – www.amnestyzwa.pl;
- Współpraca z AI Warszawa, „Faktami Wałęckimi”, Radiem Wałcz;
- Prowadzenie Kroniki SZGAI.

Znaczenie wolontariatu

Wolontariusze uzyskują także korzyści, takie jak: podziękowania, wyróżnienia, pochwały, podwyższoną ocenę z zachowania, satysfakcję czy uznanie w środowisku. O sukcesach wolontariuszy informowane są lokalne media, co pomaga w promocji nie tylko wolontariatu, ale także szkoły. Niejednokrotnie czynniki te mają wpływ na wyższą samoocenę uczniów, szczególnie tych, którzy nie osiągają najlepszych wyników w nauce. Pomaganie innym i chęć bycia potrzebnym mobilizuje uczniów do podejmowania kolejnych wyzwań.

Inspirowanie uczniów do działalności wolontarystycznej odgrywa ważną rolę w procesie wychowawczym, a także pomaga w budowaniu pozytywnego wizerunku szkoły.

VI. ZASADY WSPÓŁPRACY WYCHOWAWCZEJ Z RODZICAMI:

1. Systematyczne informowanie rodziców o postępach w nauce, frekwencji, problemach wychowawczych.
2. Uczestnictwo rodziców w wywiadówkach, pierwszych wtorkach miesiąca, spotkaniach indywidualnych z wychowawcami.
3. Pedagogizacja rodziców na zebraniach ogólnych z Dyrekcją, wychowawcami i pedagogiem szkolnym.
4. Konsultacje z wychowawcą i pedagogiem szkolnym dla uczniów i rodziców.
5. Współuczestniczenie Rady Rodziców w opracowywaniu programu wychowawczego szkoły.
6. Udzielanie rodzicom porad w oparciu o obserwację i diagnozę ułatwiających rozwiązywanie problemów wychowawczych.
7. Wskazywanie instytucji wspomagających rodziców, ułatwianie zainteresowanym rodzicom kontaktów z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, GOPS-em, MOPS-em, poradniami uzależnień itd.
8. Przeprowadzanie badań ankietowych, wywiadów z rodzicami.
9. Prowadzenie rozmów indywidualnych z poszczególnymi nauczycielami.
10. Zwiększenie częstotliwości wzajemnych kontaktów: nauczyciel-rodzic poprzez stworzenie dodatkowych dni otwartych dla rodziców-pierwsze wtorki miesiąca.
11. Poznawanie przez rodziców grona pedagogicznego oraz problemów, osiągnięć poszczególnych uczniów i klas.
12. Udział rodziców w uroczystościach szkolnych, szczególnie rodziców należących do Trójek Klasowych, Rady Rodziców.

13. Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych (odwiedziny w domach uczniów).
14. Wspólne dyskusje (w trudnych sytuacjach wychowawczych), w których uczestniczyć mogą: wychowawca, dyrektorzy, nauczyciele, pedagog szkolny oraz uczeń i jego rodzice.

VII. ZASADY WSPÓŁPRACY WYCHOWAWCZEJ Z SAMORZĄDEM TERYTORIALNYM:

1. Udział w imprezach kulturalnych organizowanych przez instytucje lokalne (Wałeckie Centrum Kultury, Muzeum Ziemi Wałeckiej, kino „TECZA”).
2. Działanie na rzecz własnego środowiska (Dzień Ziemi, Sprzątanie Świata).
3. Organizowanie spotkań z rodzicami, Radą Rodziców, władzami lokalnymi.
4. Aktywny udział rodziców w przygotowywaniu uroczystości szkolnych.
5. Zapraszanie na uroczystości szkolne przedstawicieli władz lokalnych.
6. Współpraca z Domami Pomocy Społecznej w Wałczu.
7. Organizowanie wycieczek na terenie gminy, powiatu.
8. Osobiste przekazywanie (w różnej formie) życzeń świątecznych i okolicznościowych przez dyrekcję i uczniów szkoły zaprzyjaźnionym instytucjom.
9. Wolontariat młodzieży na rzecz osób potrzebujących pomocy z terenu Wałcza i gminy.

VIII. TREŚCI WYCHOWAWCZE ZAWARTE W STATUCIE SZKOŁY

Treści wychowawcze zawarte są we wszystkich rozdziałach Statutu Szkoły.

- W rozdziale pierwszym punktu 1 wskazuje na działanie internatu jako placówki opiekuńczo-wychowawczych dla dziewcząt i chłopców wszystkich typów kształcenia.
- W rozdziale drugim „Cele i zadania szkoły” w punkcie 13 w podpunkcie 1, 2, 3, 4:
  - wdraża się uczniów do samodzielnego i systematycznego podnoszenia wiedzy dla osiągnięcia określonych celów i zaspokojenia ambicjonalnej sfery ucznia;
  - pogłębia poczucie obowiązku i dyscypliny pracy oraz rozwija samorządne formy działalności młodzieży;
  - umożliwia uczniom podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej, językowej i religijnej poprzez możliwość uczestnictwa w różnych formach działalności szkoły;
  - przygotowuje uczniów do świadomego odbioru kultury;
  - rozwija wśród młodzieży przekonanie o konieczności ochrony środowiska naturalnego, rozbudza zainteresowanie wiedzą ekologiczną.
- Zasady, którymi szkoła kieruje się w realizacji celów i zadań szkoły wymienione są w punkcie 23 i 24:
  - opiekę nad uczniami w szkole podczas zajęć obowiązkowych, nadobowiązkowych i pozalekcyjnych sprawują nauczyciele, wychowawcy i instruktorzy praktycznej nauki zawodu; w internacie tę

- opiekę przez cały okres pobytu sprawują wychowawcy, w porze nocnej dozorca;
- w czasie praktyk zawodowych i praktycznej nauki zawodu opiekę nad uczniami sprawują: nauczyciele praktycznej nauki zawodu; opiekunowie wyznaczeni przez zakład pracy, w którym jest realizowany program;
  - podczas organizowanych uroczystości szkolnych młodzież znajduje się pod opieką nauczycieli;
  - szkoła umożliwia organizowanie wycieczek przedmiotowych i turystyczno-krajoznawczych zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik do planu pracy; opiekę nad młodzieżą sprawuje wychowawca lub wyznaczony nauczyciel; osobami wspomagającymi pracę nauczyciela są co najmniej dwaj przedstawiciele rodziców danego oddziału bądź oddziałów;
  - każdy nauczyciel jest zobowiązany do opieki nad młodzieżą przebywającą w szkole zgodnie z ramowym rozkładem zajęć w danym dniu; do jego obowiązków należy również pełnienie dyżurów w czasie przerw międzysekcyjnych.
- O zadaniach wychowawczych szkoły traktuje także punkt 24 omawianego rozdziału, który mówi o powierzaniu przez dyrektora wybranym nauczycielom opieki nad uczącą się młodzieżą. Tę rolę powierza się wychowawcom klas.
  - W rozdziale trzecim: „Organy szkoły” punkt 29 traktujący o obowiązkach dyrektora szkoły mówi o sprawowaniu opieki nad uczniami i stworzeniu warunków do ich harmonijnego rozwoju.
  - Punkt 41 omawianego rozdziału traktuje o prawach Samorządu Uczniowskiego. Istnienie i działanie samorządu jest istotnym elementem w życiu szkoły. Uczy samodzielności, kreatywności w działaniu na rzecz społeczności szkolnej.:

- możliwość prowadzenia gazetki szkolnej,
  - rozwijanie własnych zainteresowań itp.
- Rozdział piąty „Stanowiska kierownicze w szkole”. W punkcie 66/1 statut zobowiązuje wicedyrektorów do współpracy z samorządem uczniowskim i innymi organizacjami działającymi w szkole.
  - Punkt 66/2 powierza kierownikom internatu organizowanie pracy wychowawczej i opiekuńczej w podległej placówce.
  - Rozdział piąty „Organizacja szkoły” mówi o podstawowej formie pracy szkoły wskazując, że są nią zajęcia dydaktyczno-wychowawcze prowadzone w systemie klasowo-lekcyjnym.
  - Punkt 66/7 traktujący o obowiązkach nauczyciela bibliotekarza zakłada obowiązek prowadzenia rozmów z czytelnikami o książkach oraz prowadzeniu różnych form wizualnej informacji i propagowanie książek.
  - Punkt 67 mówi o prowadzeniu w szkole gabinetu terapii pedagogicznej, prowadzonego przez pedagoga szkolnego.
  - Rozdział IX „Zakres zadań nauczyciela oraz innych pracowników Szkoły” statutu wskazuje na odpowiedzialność nauczyciela za pracę dydaktyczno-wychowawczą i opiekuńczą w szkole. Do jego obowiązków zgodnie z punktem 4 – „Zadania nauczycieli” należy :
    - wspieranie rozwoju psychofizycznego uczniów, ich zdolności oraz zainteresowań,
    - bezstronne, obiektywne, systematyczne i umotywowane ocenianie uczniów, szczegółowe zasady oceniania określa Wewnątrzszkolny System Oceniania;
    - udzielanie pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznanie potrzeb uczniów, w tym zakresie nauczyciel korzysta z pomocy uczniów zdolnych w ramach wewnątrzklasowych zespołów samopomocy, analizuje z rodzicami formy pomocy,

rozpoznaje szeroko pojęte środowisko wychowawcze w celu przezwyciężenia negatywnych zjawisk.

- W punkcie – wychowawca – narzuca sprawowanie opieki wychowawczej nad uczniami :
  - w podpunkcie &130 mówi o potrzebie utrzymywania kontaktów z rodzicami w celu podejmowania działań umożliwiających rozwiązywanie konfliktów w zespole uczniów oraz pomiędzy uczniami a innymi członkami społeczności szkolnej.
- Rozdział X „Uczniowie szkoły” traktuje o prawach i obowiązkach ucznia. Zapewnia uczniom opiekę wychowawczą. Życzliwe i podmiotowe traktowanie w procesie dydaktyczno-wychowawczym, rozwijanie zainteresowań, zdolności i talentów. Element wychowawczy jest także zawarty w obowiązkach ucznia. Mówi on o:
  - opiece wychowawczej i warunkach pobytu w szkole zapewniających bezpieczeństwo, ochronie przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej i poszanowanie jego godności;
  - życzliwym, podmiotowym traktowania w procesie dydaktyczno-wychowawczym;
  - rozwijaniu zainteresowań, zdolności i talentów.
- Rozdział X podpunkt 156 określa strój ucznia. Powinien być on dostosowany do rodzaju zajęć ogólnych wymagań szkoły, określonych decyzją Dyrektora Szkoły:
  - zabrania się przychodzenia do szkoły uczniom w stroju przedstawiającym treści wulgarne, obraźliwe oraz kontrowersyjne, sprzeczne z powszechnie przyjętymi normami społecznymi;
  - szkoła nie ponosi odpowiedzialności za przedmioty wartościowe, przynieszone przez uczniów do szkoły, które nie są wymagane na zajęciach.
- Rozdział X podpunkt 167 – informuje, że w przypadku używania przez ucznia na terenie szkoły telefonu komórkowego lub sprzętu

elektronicznego służącego do rejestracji dźwięku i obrazu, niezgodnie z ustalonymi wcześniej z nauczycielem warunkami, nauczyciel może zatrzymać takie urządzenie do wyjaśnienia sprawy.

- Elementem pracy wychowawczej jest stosowanie wobec uczniów różnych form nagradzania i wyróżniania. Uczeń może otrzymać nagrodę lub zostać wyróżniony za : wzorową postawę i wyniki w nauce, wybitne osiągnięcia w różnych dziedzinach szkoły, dzielność i odwagę.
- Punkt „Nagrody i kary wobec ucznia Szkoły” traktuje o systemie kar i nagród przewidzianych za określone zachowanie i działalność.

Statut Zespołu Szkół nr 3 w Wałczu zawiera wiele elementów dotyczących zadań wychowawczych szkoły. Wskazując rolę dyrektora szkoły, zastępców dyrektora, nauczycieli i wychowawców, kierowników internatu i warsztatów jako tych, którzy są odpowiedzialni za całokształt pracy dydaktyczno-wychowawczej. Jasno zostały określone zadania, a także prawa i obowiązki uczniów, które są istotnym elementem w pracy każdej placówki oświatowej.

IX. TREŚCI WYCHOWAWCZE ZAWARTE W POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTACH SZKOLNYCH

Nauczyciel na każdej lekcji powinien własną postawą i przez stwarzanie konstruktywnych sytuacji wychowawczych:

- uczyć systematyczności, dokładności i punktualności, tolerancji, przestrzegania obowiązujących norm, pracowitości,
- podnosić poczucie własnej wartości uczniów i dążyć do wypracowania przez nich samokrytycyzmu,
- uczyć poprawnej komunikacji i współpracy w grupie,
- uczyć troski o własne zdrowie i bezpieczeństwo,
- dbać o poprawne wyrażanie się uczniów,
- promować szkołę (konkursy, rozgrywki sportowe).

Zadaniem każdego nauczyciela jest wykorzystywanie treści przedmiotowych do ukazania:

- wartości ogólnoludzkich, które mogą stać się drogowskazem w życiu człowieka,
- przykładowych postaw bohaterów literackich, historycznych i współczesnych wobec ludzi, sytuacji, problemów, idei,
- procesu podejmowania decyzji i ich skutków,
- rozwiązywania trudnych sytuacji życiowych i dokonywania wyborów,
- tradycji rodzinnych, regionalnych, narodowych i ich znaczenia dla tożsamości człowieka,
- wartości rodziny w życiu człowieka,
- piękna przyrody, jej użyteczności i sposobów ochrony przed zgubnymi wpływami cywilizacji,
- osiągnięć człowieka, będących skutkiem jego pracy i zaangażowania,

- znaczenia norm moralnych w życiu człowieka,
- zagrożeń dla człowieka ze strony przyrody i cywilizacji oraz sposobów ich uniknięcia,
- rzetelnego myślenia koniecznego do poszukiwania prawdy i odkrywania dobra,
- zalet wzrostu czytelnictwa wśród młodzieży (lekcje biblioteczne - wartościowe czasopisma, zamiłowanie do książek).

X. POWINNOŚCI WYCHOWAWCY KLASOWEGO

1. Zapoznaje uczniów z kodeksem praw ucznia.
2. Prowadzi godziny do dyspozycji wychowawcy klasy według ustalonej tematyki, zgodnej z ogólnymi zadaniami wychowawczymi szkoły.
3. Integruje klasę i dba o utrzymanie w niej dobrej atmosfery pracy.
4. Poznaje zainteresowania, uzdolnienia i predyspozycje uczniów.
5. Organizuje proces wychowania w zespole, a w szczególności:
  - tworzy warunki do rozwoju uczniów, przygotowania do życia w zespole, rodzinie i społeczeństwie,
  - rozwiązuje ewentualne konflikty w zespole, a także między wychowankami i społecznością szkoły.
6. Współdziała z nauczycielami uczącymi w klasie, koordynuje ich działania wychowawcze, organizuje indywidualną opiekę nad uczniami z trudnościami.
7. Ściśle współpracuje z rodzicami wychowanków i klasową radą rodziców. Informuje ich o wynikach i problemach w zakresie wychowania i kształcenia. Włącza rodziców w programowe i organizacyjne sprawy klasy i szkoły.
8. Rozpoznaje sytuację wychowawczą uczniów i informuje uczących nauczycieli o trudnych przypadkach w tym zakresie.
9. Diagnozuje sytuacje rodzinne uczniów.
10. Udziela uczniom wsparcia psychicznego w sytuacjach kryzysów osobistych, rodzinnych lub szkolnych.
11. Współdecyduje z samorządem klasy i z rodzicami uczniów o programie i planie działań wychowawczych na rok szkolny lub dłuższe okresy.
12. Współpracuje z pedagogiem szkolnym.
13. Prowadzi dokumentację szkolną zgodnie z przepisami prawa oświatowego.
14. Realizuje i ewaluuje plan pracy wychowawczej.

XI. OSOBY I INSTYTUCJE WSPÓŁPRACUJĄCE W REALIZACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO ZS NR 3 W WAŁCZU:

- ✓ Uczniowie
- ✓ Wychowawcy klas
- ✓ Nauczyciele
- ✓ Rodzice uczniów
- ✓ Pedagog szkolny
- ✓ Pielęgniarka szkolna
- ✓ Pozostali pracownicy szkoły
- ✓ OHP 16-14
- ✓ Internat ZS nr 3 w Wałczu
- ✓ Starostwo Powiatowe
- ✓ Powiatowy Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli
- ✓ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
- ✓ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- ✓ Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna SANEPID
- ✓ Powiatowa Komenda Policji w Wałczu
- ✓ Miejski i Gminny Ośrodki Pomocy Społecznej
- ✓ Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- ✓ Wałeckie Centrum Kultury
- ✓ Muzeum Ziemi Wałeckiej
- ✓ Powiatowy Urząd Pracy
- ✓ Stowarzyszenie Katolicki Ruch Antynarkotyczny KARAN

XII. REALIZACJA TREŚCI WYCHOWAWCZYCH NA LEKCJACH WYCHOWAWCZYCH - PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH DLA POSZCZEGÓLNYCH KLAS - patrz zakładka.

XIII. EWALUACJA PROGRAMU

Celem ewaluacji jest dostarczenie informacji ułatwiających podejmowanie decyzji w zakresie ewentualnych, koniecznych zmian.

Program ten będzie poddawany ewaluacji wewnętrznej i formatywnej (kształtującej) w roku szkolnym. Wiąże się to z **ewentualnymi** zmianami w zaplanowanym wcześniej programie – realizacją działań niezaplanowanych oraz braku realizacji niektórych przedsięwzięć z przyczyn obiektywnych. Po trzech latach realizacji programu wychowawczego „W drodze ku dorosłości” będzie on poddany ewaluacji wewnętrznej sumującej (konkluzywnej). Będzie ona polegała na przeprowadzeniu badania ankietowego wśród uczestników programu: uczniów, nauczycieli i wychowawców oraz rodziców. Wyniki tych badań staną się podstawą do ewaluacji wstępnej przy konstruowaniu następnego programu wychowawczego szkoły na dalsze lata nauki w Zespole Szkół nr 3 w Wałczu. Planuje się także korzystanie z innych metod ewaluacji. Są nimi: obserwacja, rozmowy indywidualne, wywiady oraz analiza dokumentów.

XIV. LITERATURA:

1. Durczak Małgorzata „Ewaluacja i monitorowanie programu wychowawczego”, CDiDN, Szczecin 2006r.
2. Śliwerski Bogusław „Program wychowawczy szkoły” WSiP, Warszawa 2001r.

XV. ZAŁĄCZNIKI - PROGRAMY UZUPEŁNIAJĄCE:

1. SZKOLNY PROGRAM PROMOCJI ZDROWIA NA LATA 2008-2010;
2. SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYCZNY;
3. PLAN PRACY SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO PRZY ZS NR 3 W WAŁCZU;
4. PROGRAM „NOWE ZAWODY I KIERUNKI STUDIÓW”;
5. PROGRAM DO NAUCZANIA PRZEDMIOTU „WYCHOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE”;
6. REALIZACJA TREŚCI WYCHOWAWCZYCH NA LEKCJACH WYCHOWAWCZYCH – PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH DLA POSZCZEGÓLNYCH KLAS.

AUTORZY PROGRAMU „W DRODZE KU DOROSŁOŚCI”

Joanna Włodarczyk-Załęska

Marta Ciarko

Irena Matuszczak

Elżbieta Grzech

Justyna Jesiotr